

Az egyik *texasi egyetemi könyvtárban* OCLC szalagokról készítik a COM katalógust. Tapasztalataik szerint a mikrofilm alkalmazása „zűrzavart okozott, az oktatók és hallgatók nehezen találták meg a keresett anyagot és bonyolultnak találták a berendezések kezelési módját”. A mikrofilmet alkalmazó új rendszerrel már igen elégedettek. A mikrofilmes katalógust évente felújítják, a közben beérkezett új szerzeményekről addig cédulakatalógust tartanak fenn (a cédulákat az OCLC küldi).

A *Georgiai Műegyetemi Könyvtár* igazgatója viszont igen elégedett a mikrofilmes katalógussal, amelyre 1971-ig visszamenően felvették az állományt. Kéthavonként készítik a kiegészítést, szintén mikrofilmen. A COM katalógus a kiegészítésekkel együtt minden tanszéken megtalálható. Az oktatók az ebből kikeresett és részükre szükséges könyvet, cikkmásolatot telefonon rendelhetik meg, és általában még aznap megkapják.

Míg a Georgiai Műegyetemi Könyvtár saját számítógépet használ a katalógus készítésére, más könyvtárakban gyakran felmerül a kérdés, miért nem vállalkozik a COM katalógusok elkészítésére maga az OCLC?

Az OCLC tájékoztatási igazgatója szerint jelenleg nem dolgoznak ilyen terven. A vállalkozás így is olyan robbanásszerűen fejlődik, hogy *egyelőre nem szándékoznak újabb szolgáltatást bevezetni*.

Egy könyvtáros véleménye szerint az OCLC fő feladatának az on-line katalógus szolgáltatást tekinti. Már a melléktermékként előállított cédulakatalógust is feleslegesnek tartja, amelyre – szerinte – a könyvtárosoknak valójában nincs is szükségük, noha fontosnak érzik. Ezért az on-line szolgáltatásukat nem kívánják tovább bővíteni mikroformátumú katalógus gyártásával.

Akár megváltoztatja álláspontját az OCLC, akár nem, a *MARC szalagok kétségtelenül a jövőbeli COM katalógusoknak is alapját képezik majd*. Ez lesz a helyzet, akár saját géppel olvasható file-ját használja fel a könyvtár, akár az OCLC, BALLOTS vagy egyéb hálózatokon keresztül hozzáférhető adatbázisokat hasznosítja.

/Libraries expand use of COM Catalogs = Advanced Technology Libraries, 6. köt. 2. sz. 1977. p. 1–3./

(Valkó Péter)

TÁJÉKOZTATÁSGÉPESÍTÉS

Új európai on-line számítógépes információs hálózat: a SCANNET

A skandináv országok együttműködésében nemrégiben fejezték be az új nemzetközi információs hálózat, a *SCANNET* (*Scandinavian Network = Skandináv Hálózat*) kiépítését.

A stilizált Európa-térkép bemutatja a meglévő hálózatok, valamint a SCANNET konfigurációját és a távtárcsázással hívható csatlakozási pontokat (koncentrátorokat).

A SCANNET rendeltetése:

a skandináv adatbázisok koordinálása;
az adatbázisokat kezelő gazdaszámítógépekhez (host computer) könnyű hozzáférést biztosító csomagkapcsolásos hálózat fenntartása.

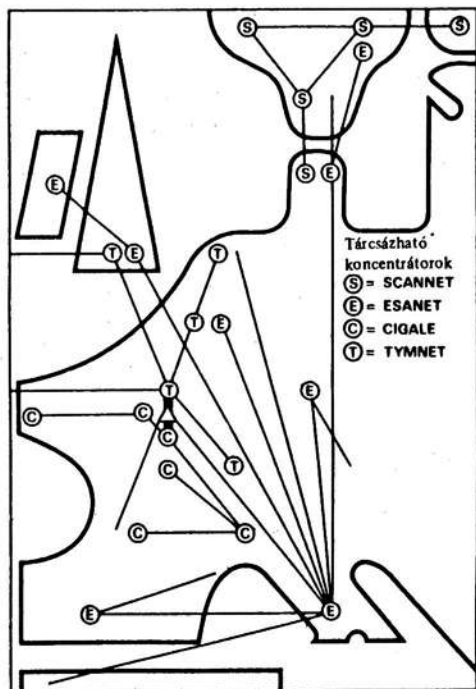
A hálózat öt csomópontja: Oslo, Stockholm, Göteborg, Koppenhága és Helsinki. Ezek egymással 2400 baud átviteli sebességű bérelt telefonvonalakon állnak kapcsolatban és 110–300 baud átviteli sebességgel fogadják a külső hívásokat. A csomópontok közvetlenül kapcsolódnak a gazdaszámítógépekhez.

A SCANNET jelenleg a következő adatbázisokból nyújt szolgáltatást:

MEDLINE

Kémiai Információs Rendszer (Röntgen-kristallográfia, tömegspektrometria)

IRRD (International Road Research Documentation = Nemzetközi Útügyi Kutatási Dokumentáció)

BYGGDOC (Építőipari Dokumentáció)

EPOS (SDI profilokat szerkesztő rendszer)

1977-ben további adatbázisokkal bővítik a SCANNET szolgáltatásait.

/New developments in European networking: SCANNET on stream and ESANET reconfigured = NEWSIDIC, 1976. 22. sz. p. 1–2./

Az EURONET új on-line adatbázisa, a PASCALINE

A francia országos tudományos kutatóközpont, a CNRS (*Centre National de la Recherche Scientifique = a Tudományos Kutatás Országos Központja*) információs részlege által kiadott multidiszciplináris, PASCAL elnevezésű adatbázis on-line interaktív módon is hozzáférhető az ESA/SDS (*European Space Agency/Space Documentation Service = Európai Űrkutatási Szervezet Dokumentációs Szolgálat*) hálózatán keresztül.

1977 januárjában az adatbázis a teljes PASCAL kétötödét, 700 ezer dokumentációs tételt tartalmazott, ez az 1973–1976 időszak anyagát foglalja magába.

A *Bulletin Signalétique* referálólapon 49 szekciója közül 20 kereshető on-line módszerrel. A teljes PASCAL adatbázis mintegy félmillió tétellel bővül évente. Az on-line rendszer a következő diszciplínákat tartalmazza:

földtudományok, kb. 30 ezer tétel/év;
fizika, fizikai kémia, számítástechnika, információtudományok, elektrotechnika, kb. 120 ezer tétel/év;
energetika, kb. 20 ezer tétel/év;
fémkohászat és gépészet, kb. 40 ezer tétel/év.

Az adatbázis jelenlegi 4 évre visszamenő anyagát a tervek szerint havonta bővítik. Az adatbázis forrásai: 9000 folyóirat, 53 ezer disszertáció, ezenkívül számos konferencia-közlemény (főleg francia) kutatási jelentés, szabadalom. A folyóiratok 62%-a európai, 28%-a észak-amerikai, 10%-a a világ többi részéből származik. Nyelvi megoszlásuk: 40% angol, 20% francia, 10% német, 9% orosz, 21% egyéb.

/PASCALINE: A new European on-line file available for EURONET = NEWSIDIC, 1976. 22. sz. p. 7–8./

KAPCSOLATAINK

Együttműködés a VINITI és az OMKDK szerkesztőségei között

1977. június 13–18 között a VINITI két munkatársa – Sz. Ja. Fokin, az informatika tárgyú kiadványok kiadásával foglalkozó osztály vezetője és K. P. Voronin, a nyomdai-kiadói kombinát kutatási igazgatóhelyettese – látogatta meg intézetünket. A látogatás a két intézmény közötti együttműködési terv végrehajtásának eredményeként jött létre. Az együttműködés alapelveit 1974-ben a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központban (Moszkva) a szocialista országok tudományos-műszaki tájékoztatási folyóiratai szerkesztőinek értekezletén dolgozták ki.

A szovjet vendégek megismerkedtek az OMKDK egyes részlegeinek munkájával. A látogatás fő célja az informatikai tárgykörű kiadványok, valamint a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás szerkesztésével kapcsolatos kérdések megvitatása volt.

Az OMKDK illetékes munkatársai részletes tájékoztatást adtak az egyedi kiadványok megjelenítésének problémáiról (témaválasztás, a kéziratok megírása, a nyelvi és műszaki szerkesztés, előállítás és terjesztés, gazdaságossági szempontok stb.).

Ezután került sor a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás c. folyóiratunk szerkesztési munkafázisainak ismertetésére. Bemutattuk a vendégeknek saját sokszorosító üzemünket is, ahol módjuk volt megismerni a kiadványaink előállítását szolgáló technikai berendezéseinket.

A VINITI és az OMKDK szakembereinek megbeszélései során kitűnt, hogy a két intézmény számos kérdésben azonos problémákkal küszködik, így pl. az informatika tárgykörével kapcsolatos eredeti cikkek hiánya, a kéziratok nem megfelelő minősége, copyright problémák stb. A tárgyalások eredményeként a két intézmény munkatársai kialakították az informatikai tárgykörű kiadványok és folyóiratok hatékonysága növelésének alapelveit, amelyek útmutatásul szolgálnak a két intézmény együttműködéséhez az elkövetkező évek során.

Felmerült a közös kutatások lehetősége is. Így 1978–1979-ben egyrészt az informatikai tárgykörű kiadványok aktuális problémáit, másrészt a tudományos-műszaki információval kapcsolatos kutatásokat tennék vizsgálat tárgyává.

A megbeszélések sikeres kezdetnek tekinthetők a két ország szakértőinek további együttműködéséhez.

(Ó. Zs.)

